

ZŠ U Kostela Moravská Třebová

**Krizový plán školy – postupy řešení
situací
2023/2024**

Mgr. Eva Pallová
metodik prevence

Projednáno na pedagogické radě 28. 8. 2023

ÚVOD

Tento Krizový plán nastiňuje pedagogickým pracovníkům postup při řešení vybraných krizových situací, které mohou ve škole nastat. Krizový plán je zpracován podle Metodického doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních č. j. 21291/2010-28.

Doporučené postupy jsou závazné pro všechny pedagogické pracovníky.

O pohovoru s žákem nebo s jeho zákonnými zástupci se provede zápis, do něhož se uvedou všechny důležité skutečnosti a domluvené závěry. Přítomní zápis podepíše a obdrží kopii. Odmítnutí podpisu či převzetí zápisu se také zaznamenává do zápisu.

Jednotlivé situace /obsah/:

- Postup při řešení záškoláctví
- Postup při řešení krádeže ve škole
- Postup při řešení vandalismu ve škole
- Postup při řešení konzumace tabákových výrobků
- Postup při řešení konzumace alkoholu u žáka
- Postup při řešení zadržení alkoholu u žáka
- Postup při řešení nálezů OPL v prostorách školy
- Postup při řešení nálezů OPL u žáka ve škole
- Postup při řešení počáteční šikany
- Postup při řešení pokročilé šikany
- Postup při řešení šikany učitele
- Postup při řešení kyberšikany
- Postup při řešení domácího násilí

ZÁŠKOLÁCTVÍ

Za záškoláctví je považována neomluvená absence žáka základní či střední školy při vyučování (absenci žáka omlouvá pedagogický pracovník, nikoliv zákonný zástupce, a to na základě písemné žádosti zákonného zástupce či plnoletého žáka, vždy v souladu s pravidly školy, která musí být uvedena ve školním řádu). Jedná se o přešůpek, kterým žák úmyslně zanedbává školní docházku. Je chápáno jako porušení školního řádu, současně jde o porušení školského zákona, který vymezuje povinnou školní docházku a povinnost žáků do školy chodit řádně a včas. Nezřídka je spojeno s dalšími typy rizikového chování, které negativně ovlivňují osobnostní vývoj jedince. Školní docházku eviduje třídní učitel a při podezření na záškoláctví nebo v případě, že je doklad potvrzující důvod nepřítomnosti žáka nevěrohodný, se obrací na zákonného zástupce nezletilého žáka, nebo může požádat o spolupráci VP, ŠMP, dětského lékaře případně věcně příslušný správní orgán.

1. Zákonný zástupce žáka omlouvá žáka vždy, pokud byl nepřítomen ve výuce.
2. Zákonný zástupce je povinen omluvit žáka do tří dnů (osobně, mailem nebo telefonicky).
3. Omluvenku v omluvném listě předloží žák TU do dvou dnů po ukončení nepřítomnosti.
4. ŽÁDOST O UVOLNĚNÍ Z VÝUKY NENÍ OMLUVENKOU!
5. O vícedenní neúčasti žáka ve výuce (6 a více dnů) z jiných důvodů žádá zákonný zástupce písemně vedení školy.
6. Neomluvenou nepřítomnost do součtu 10 vyučovacích hodin řeší se zákonným zástupcem žáka třídní učitel formou pohovoru (je sepsán zápis).
7. Pokud má žák víc než 10 neomluvených hodin informuje třídní učitel vedení školy, metodika prevence, výchovného poradce a je svolána výchovná komise.
8. O průběhu a závěrech jednání se provede zápis s podpisem zúčastněných.
9. Pokud neomluvená nepřítomnost přesáhne 25 hodin, zasílá škola oznámení o zanedbání školní docházky orgánu sociálně-právní ochrany dětí, případně příslušnému státnímu zastupitelství.
10. V případě opakovaného záškoláctví v průběhu školního roku následuje hlášení o zanedbání školní docházky Policii ČR.
11. Udělení kázeňského opatření za záškoláctví se řídí Pravidly pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků.

PROBLEMATIKA ZÁŠKOLÁCTVÍ

Záškoláctví je nejklaštější asociální poruchou u dětí, kdy se jedná o absenci ve škole bez řádného omluvení rodiči či lékařem. Záškoláctví se dopouštětí jedinci, kteří neplní nebo nejsou schopni plnit školní povinnosti a dostávají se do stresujících situací (i ze strachu z potrestání rodiči). Patří sem i skupina dětí, které škola prostě nebaví. Rozlišujeme záškoláctví, které má impulzivní charakter a záškoláctví účelové, plánované.

Záškoláctví, které má impulzivní charakter: dítě předem neplánuje, že nepůjde do školy, ale reaguje náhle, nepromyšleně nebo odejde v průběhu vyučování. Někdy i impulzivně vzniklé záškoláctví trvá několik dnů, než rodiče zjistí, že dítě nechodí do školy. Dítě pokračuje v chození za školu ze strachu z následků, protože neví, co by mělo dělat.

Záškoláctví s klamáním rodičů: existují děti, které dokážou přesvědčit o svých zdravotních obtížích, pro které nemohou jít do školy, a rodiče jim absenci omlouvají pro tyto zdravotní důvody. Tento typ záškoláctví je však obtížně rozlišitelný od záškoláctví s vědomím rodičů.

Účelové, plánované záškoláctví: dítě předem plánuje odchod ze školy, vzdaluje se pod nejrůznějšími záminkami v době, kdy očekává zkoušení nebo kdy má mít neoblíbený předmět nebo neoblíbeného učitele.

Nejčastější příčiny záškoláctví

negativní vztah ke škole (nespravedlivé hodnocení učitele, nuda, šikana, nedostatek pozitivního hodnocení, nefungující kolektiv, pocit osamělosti, nepřiměřený stres,...)
vliv rodinného prostředí – záškoláctví s vědomím rodičů (lhostejnost, nadměrná přísnost či přílišná slabost ve vztahu k dítěti nebo závislosti na pomoci a podpoře dítěte v domácnosti, nedostatek času na dítě)

nevhodné trávení volného času

Pozdní příchod: rozumí se taková neomluvená přítomnost žáka, a to i opakovaná, která je na základě analýzy jejich příčin způsobena zpravidla nedbalostí žáka nebo osob odpovědných výchovu, která trvá zpravidla po určitou část vyučování či hodiny (nebo i jen po část vyučovací hodiny), a to obvykle na jeho počátku.

POSTUP PŘI ŘEŠENÍ ZÁŠKOLÁCTVÍ

K hodnocení záškoláctví by se mělo přistupovat citlivě, což následně ovlivní i způsob potrestání žáka. Žák by měl nejen rozumově, ale i citově přijmout argumenty pedagoga a neměl by své chování řídit pouze hlediskem okamžité výhodnosti a snahou o bezkonfliktní vztah. U žáků, u kterých se problémy ve škole objevují opakovaně, slouží učitelé k výchovnému působení i psychologická vyšetření a tzv. speciální pedagogická vyšetření. Při každém hodnocení záškoláctví by měla být pozornost zaměřena nejen na postih žáka, ale další výchovné působení by mělo mít preventivní charakter.

seznámit rodiče s jejich povinností nepřítomnost žáka telefonicky, případně osobně omluvit do 72 hodin a striktně to po nich vyžadovat (pokud rodič žáka neomluví do 72 hodin, TU zákonného zástupce telefonicky kontaktuje, aby předešel možnému záškoláctví žáka)

intenzivně řešit již první náznaky záškoláctví

informovat výchovného poradce, kontaktovat rodiče, osobně je seznámit se vzniklou situací, společně hledat důvody neomluvené absence i možné řešení

pečlivě neomluvené hodiny evidovat, držet se závazných školních pravidel (omlouvat absenci co nejdříve), seznámit s těmito pravidly i rodiče v září na třídní schůzce

neomluvené hodiny řešit aktuálně, aby se zamezilo rozšíření tohoto chování u daného žáka i u ostatních spolužáků

po poradě s TU může výchovný poradce požádat o vyšetření žáka v PPP návrh výchovného opatření konzultovat s výchovným poradcem, je nutné sjednocení udělování výchovných opatření za daná provinění (konzultuje výchovná komise)

KRÁDEŽE

Krádež je takové jednání, při kterém se někdo zmocní věci, která není jeho a to za účelem si ji ponechat, použít ji apod., aniž by s tím majitel věci souhlasil, nebo o tom byl informován. Žáci jsou v rámci poučení o bezpečnosti upozorňováni na to, že se jedná o protiprávní jednání a na sankce, které škola použije v případě, že se někdo krádeže dopustí. Žáci i zákonní zástupci jsou upozorněni, že nošení cenných věcí (zejména věcí malých rozměrů) do školy je rizikové chování, které může vést k jejich odcizení.

1. Osoba, která krádež odhalila, pořídí o události záznam na základě výpovědi poškozeného.
2. Informuje jeho zákonného zástupce.
3. Se vzniklou situací je seznámeno vedení školy, školní metodik prevence, TU.
4. Poučit poškozeného žáka a zákonného zástupce, že mohou informovat Policii ČR.
5. Zákonné zástupce pachatele informuje TU vždy až poté, kdy zná přesně příčiny krádeže.
6. Hlásit Policii ČR jedná-li se o úmyslné zcizení, poškození nebo zničení věci (hranice 5000 Kč trestní zákoník).
7. Ohlásit OSPODU, jedná-li se o opakované jednání a výchovná opatření nemají žádný účinek.
8. Udělení kázeňského opatření za krádež se řídí Pravidly pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků.

Pozor - škoda většího rozsahu (škoda větší dle trestního zákoníku je 50.000,- Kč, škoda velkého rozsahu dle trestního zákoníku je 5.000.000,- Kč, viz. § 138) škoda nikoli nepatrná 5000,- Kč je hranice pro trestný čin.

Kdy hlásit policii?

V případě, kdy je škoda nikoliv nepatrná, nikdo nejeví snahu o nápravu a škola není vlastními silami schopná domoci se takové nápravy. Musí se jednat o úmyslné zcizení, poškození nebo zničení věci. Hlásíte také tehdy, jestliže o to žádá poškozený nebo poškozená nebo jejich zákonní zástupci. Důležité upozornění - Škola a školské zařízení není orgán činný v trestním řízení, takže nemůže nic vyšetřovat. Pokusy o „vyšetřování“ ze strany školy, mohou nenapravitelně ovlivnit další vyšetřování Policie ČR.

VANDALISMUS

Jako vandalismus se označuje svévolné poškozování a ničení veřejného i soukromého majetku či podobných statků, které nepřinášejí pachateli žádné materiální obohacení a pro které pachatel zpravidla nemá žádný motiv – většinou tak koná jen pro vlastní potěšení či pro potřebu odreagovat se. Ve škole se jedná nejčastěji o poškozování školního majetku či věcí spolužáků. Útoky na věci mají za následek jejich úplné zničení (ulomené části nábytku, prokopnuté dveře, zničené školní pomůcky, učebnice části oblečení apod.). Mezi poškozování školního majetku řadíme také sprejerství (čmáranice a nápisy na zdech nebo školním nábytku apod.).

PREVENČÍ VANDALISMU JE DŮSLEDNÉ DODRŽOVÁNÍ DOHLEDU NAD ŽÁKY

1. Osoba, která vandalismus odhalila, vyhotoví záznam. Ze záznamu budou jasně vyplývat všechny důležité skutečnosti: kdo-co-kdy-kde-proč-čím.
2. Se vzniklou situací je seznámeno vedení školy, třídní učitel, školní metodik prevence.
3. Třídní učitel informuje zákonného zástupce žáka a domluví způsob náhrady.
4. Optimálním řešením náhrady škody je uvedení poškozené věci do původního stavu viníkem či za pomoci rodičů – za předpokladu, že lze vandalsky poškozenou věc opravit.
5. Náhradu úmyslně způsobené škody škola důsledně vymáhá po zákonných zástupcích žáka. Náhrada škody není sankce, ale samozřejmost.
6. Pokud nedojde mezi školou a zákonným zástupcem nezletilého dítěte k dohodě o náhradě škody a škoda je většího rozsahu, může vedení školy informovat PČR (spáchání přestupku proti majetku do 5000Kč, případně trestného činu majetkové povahy nad 5000 Kč).
7. Při odmítnutí spolupráce zákonných zástupců nebo při opakovaném vandalismu škola vyrozumí OSPOD (obecní úřad).
8. Vandalismus je hodnocen různými stupni kázeňských opatření dle Pravidel pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků.

NÁVYKOVÉ LÁTKY

Zakázána je výroba, distribuce, přechovávání, šíření i propagace omamných a psychotropních látek, a to bez ohledu na věk žáka a prostředí, ve kterém by k tomu docházelo. Zakázáno je rovněž navádění k užívání těchto látek.

TABÁKOVÉ VÝROBKY, VÝROBKY URČENÉ KE KOUŘENÍ, NIKOTINOVÉ SÁČKY A EL. CIGARETY

Ve vnitřních i vnějších prostorách všech typů škol je zakázáno kouřit. Kouřit zde nesmějí žádné osoby a není možné ani zřizovat kuřárny nebo místa pro kouření vyhrazená. Škola (tj. vchody

do budovy školy a školského zařízení) musí být také označena grafickými značkami s nápisem „kouření zakázáno“ včetně textu o zákazu používání elektronických cigaret. Porušení zákazu kouření nebo užívání jakéhokoliv tabákového výrobku v prostorách školy a školského zařízení upravuje zákon č. 65/2017 Sb., v § 9 následovně: Zjistí-li pracovník školy nebo školského zařízení, v prostoru, kde je kouření a používání el. cigarety podle § 8 nebo § 17 odst. 1 zakázáno, porušení tohoto zákazu, je povinen osobu, která nedodrží zákaz kouření nebo používání el. cigarety, vyzvat, aby v tomto jednání nepokračovala nebo aby prostor opustila. Tato osoba je povinná výzvy uposlechnout.

Postup při zjištění zneužívání tabákových výrobků, nikotinových sáčků, žvýkacího tabáku a el. cigaret ve škole

- (1) V případě, kdy je žák přistižen při konzumaci tabákových výrobků, nikotinových sáčků, žvýkacího tabáku, či el. cigaret v prostorách školy nebo v době školního vyučování či v rámci akcí školou pořádaných, je primárně nutné mu v další konzumaci zabránit.
- (2) Tabákový výrobek, nikotinový sáček, žvýkací tabák či el. cigareta je třeba žákovi odebrat a zajistit ideálně za přítomnosti další osoby, aby nemohl v kouření, či užívání pokračovat.
- (3) Pedagogický pracovník dále postupuje podle školního řádu školy: o události sepíše stručný záznam s vyjádřením žáka, (zejména odkud, od koho tabákový výrobek, nikotinový sáček, žvýkací tabák, či el. cigaretu má), který založí školní metodik prevence do své agendy.
- (4) V případě porušení zákazu kouření informuje třídní učitel zákonného zástupce nezletilého žáka.
- (5) V závažných případech (zejména s ohledem na věk nebo chování dítěte) a jestliže se jednání opakuje, vyrozumí škola OSPOD. Škola může od OSPOD vyžadovat pomoc
- (6) Z konzumace tabákových výrobků ve škole je třeba vyvodit sankce stanovené školním řádem.
- (7) Každý případ bude projednán výchovnou komisí (jde o závažné porušení daných pravidel) a kázeňsky vyřešen.
- (8) Se žákem bude následně dle potřeby pracovat školní metodik prevence (objasnění motivu činu atd.) eventuelně další odborník.

Postup při zjištění výskytu tabákových výrobků, nikotinových sáčků, žvýkacího tabáku či el. cigaret

V případě, kdy pedagogičtí pracovníci školy naleznou v prostorách školy nebo na mimoškolních akcích tabákové výrobky, nikotinové sáčky, žvýkací tabák či el. cigarety postupují takto:

- 1) Nálezce o nález ihned uvědomí vedení školy, ŠMP, TU.
- 2) Nalezenou látku uloží u vedení školy pro případ usvědčujícího důkazu.
- 3) Zpracují stručný záznam o události – datum, místo a čas nálezů.
- 4) Pokud pedagogický pracovník u žáků najde veškeré tabákové výrobky, ohlašuje to rodičům dítěte.

V případě, kdy pracovníci školy zadrží u některého žáka tabákové výrobky, nikotinové sáčky, žvýkáci tabák či el. cigarety, postupují takto:

- 1) O nálezů ihned uvědomí vedení školy, ŠMP, TU.
- 2) O nálezů sepíše stručný záznam, s vyjádřením žáka, u kterého byl tabákový výrobek, nikotinový sáček, či el. cigareta nalezena, datum, místo a čas nálezů a jméno žáka. Zápis podepíše i žák, u kterého byl tabákový výrobek, nikotinový sáček, žvýkáci tabák či el. cigareta nalezena (nebo který jej odevzdal). V případě, že podepsat odmítá, uvede pracovník tuto skutečnost do zápisu. Zápisu a rozhovoru se žákem je přítomen ředitel školy nebo jeho zástupkyně. Zápis záznamu založí školní metodik prevence do své agendy.
- 3) O nálezů vyrozumí zákonného zástupce žáka.
- 4) V případě, že se jedná o opakovaný nález u téhož žáka, vyrozumí škola i příslušný orgán OSPOD.
- 5) Pedagogický pracovník ovšem nesmí žáky prohledávat, ale může žáka vyzvat k vydání těchto tabákových výrobků (nesmí je však bez souhlasu zabavit) nebo může volně položené tabákové výrobky odstranit z dosahu osob mladších 18 let.
- 6) Pokud pedagogický pracovník zajistí u žáka tabákové výrobky, měl by s nimi postupovat tak, jak je upraveno ve školním řádu, vhodným postupem je předat proti podpisu zákonnému zástupci žáka. Takto by se mělo postupovat také v případě, pokud to škola a školské zařízení ve školním či vnitřním řádu nijak upraveno nemá.
- 7) Dokument o navrácení tabákového výrobku zákonnému zástupci přiloží k zápisu o jeho zajištění.

KONZUMACE ALKOHOLU VE ŠKOLE

1. Pedagogický pracovník zabrání žákovi v další konzumaci a odebere alkoholický výrobek za přítomnosti další osoby.
2. Pokud žákovi hrozí nebezpečí, žák je ohrožen na životě a zdraví, je nutné zajistit nezbytnou pomoc a zavolat lékařskou službu první pomoci.
3. Pedagogický pracovník informuje vedení školy, ŠMP, VP, TU a zákonného zástupce.
4. Pokud žák není schopen pokračovat ve vyučování, je nutné neprodleně kontaktovat zákonného zástupce žáka a zajistit, aby si ho odvezl domů (případně požádat o pomoc OSPOD).
5. Sepsat zápis (zejména odkud, od koho má alkohol), nechat podepsat.
6. Zápis zakládá ŠMP do své agendy.
7. Jednání s rodiči, výchovná komise.
8. Udělení kázeňského opatření.
9. Při opakovaném přistižení nutno kontaktovat OSPOD!
10. Zvážit možnost vhodného preventivního programu.

NÁLEZ ALKOHOLU VE ŠKOLE

V případě, kdy pracovníci školy naleznou v prostorách školy alkohol, tekutinu nepodrobují žádnému testu.

1. O nález ihned uvědomí vedení školy, ŠMP.
2. Vedení školy uloží tekutinu pro případ usvědčujícího důkazu.
3. Nálezce sepiše stručný záznam – datum, místo, čas nálezů.

ALKOHOL JE ZADRŽEN U ŽÁKA

Opět se tekutina nepodrobuje testu na zjištění chemické struktury.

1. Nález je oznámen vedení školy, ŠMP, TU.
2. Pedagogický pracovník, který alkohol objevil, sepiše záznam s vyjádřením žáka, u kterého byl alkohol nalezen (nebo který jej odevzdal).
3. Třídní učitel o nález vyrozumí zákonné zástupce žáka.
4. Jednání s rodiči, výchovná komise.
5. Zápisy zakládá ŠMP do své agendy.
6. V případě, že se jedná o opakovaný nález u téhož žáka, oznámí škola situaci příslušnému orgánu OSPOD.
7. Udělení příslušného kázeňského opatření.

POSTUP PŘI ŘEŠENÍ KONZUMACE, DISTRIBUCE NEBO NÁLEZU OPL VE ŠKOLE

OPL= omamné a psychotropní látky

KONZUMACE OPL VE ŠKOLE

1. Pedagogický pracovník zabráni žákovi v další konzumaci látky a za přítomnosti další osoby látku odebere.
2. Pokud žákovi hrozí nebezpečí, je ohrožen na zdraví a životě, zajistí pedagogický pracovník nezbytnou pomoc, přivolá lékařskou službu první pomoci a Policii ČR.
3. Ped. pracovník informuje vedení školy, ŠMP, TU, VP.
4. Není-li žák schopen dalšího vyučování, je nutné informovat zákonného zástupce, aby si žáka odvezl domů (případně požádat pomoc od OSPODU).
5. V každém případě je nutné informovat zákonného zástupce, OSPOD příp. Policii ČR.
6. Sepsat vyjádření žáka, nechat podepsat.
7. Jednání se zákonným zástupcem, poskytnutí informací o možnostech odborné pomoci.
8. Udělení příslušného kázeňského opatření.

DISTRIBUCE OPL VE ŠKOLE

Distribuce NL je v České republice považována za protiprávní jednání. Je proto zakázána a může být kvalifikována jako trestný čin. Množství, které žák distribuuje, není nijak rozhodující. Přechovávání NL je také vždy protiprávním jednáním. Množství, které u sebe žák v danou chvíli má, je rozhodující pro to, aby toto protiprávní jednání bylo blíže specifikováno buď jako přestupek nebo v případě množství většího než malého jako trestný čin (provinění v případě nezletilého žáka) - ale toto množství nemusí mít žádný vliv na kázeňský postih, který je stanovený školním řádem.

1. V případě podezření na distribuci OPL musí pedagogický pracovník tuto skutečnost ohlásit na Policii ČR (podezření ze spáchání trestného činu).
2. Vyrozměť vedení školy, ŠMP, VP, zákonného zástupce a OSPOD.
3. Sepsat zápis s vyjádřením žáka.

Pokud v rámci tohoto podezření zajistí pracovníci školy nějakou látku, postupují způsobem popsaným níže.

NÁLEZ OPL V PROSTORÁCH ŠKOLY

1. Látku nepodrobovat testům.
2. Informovat vedení školy, ŠMP.
3. Za přítomnosti dalšího pracovníka školy vložit látku do obálky (ideálně za použití gumových rukavic) - napsat datum, čas a místo nález, přelepit, místo přelepu opatřit razítkem školy, podepsat a uschovat v trezoru.
4. Informovat Policii ČR.

NÁLEZ OPL U ŽÁKA VE ŠKOLE

1. Látku nepodrobovat testům.
2. Informovat vedení školy, ŠMP.
3. Sepsat záznam s vyjádřením žáka (datum, místo a čas nález, jméno žáka), nechat podepsat, nutná přítomnost dalšího pracovníka školy.
4. Informovat Policii ČR, která identifikuje a zajistí podezřelou látku a informuje zákonného zástupce.
5. V případě intoxikace žáka přivolat lékařskou službu první pomoci a předat lékaři zajištěnou látku.
6. Jednání se zákonnými zástupci, výchovná komise.
7. Udělení kázeňského opatření.

V případě podezření, že některý z žáků má nějakou OPL u sebe, je nutné vyrozumět Policii ČR a konzultovat s ní další postup. Do příjezdu Policie ČR je třeba žáka izolovat a mít pod dohledem. V žádném případě se neprovádí osobní prohlídka nebo prohlídka věcí žáka.

ŠIKANA

Šikanování je jakékoliv chování, jehož záměrem je ublížit, ohrožit nebo zastrašovat jiného žáka, případně skupinu žáků. Je to cílené a opakované užití fyzických a psychických útoků jedincem nebo skupinou vůči jedinci či skupině žáků, kteří se neumí nebo z nejrůznějších důvodů nemohou bránit. Zahrnuje jak fyzické útoky v podobě bití, vydírání, loupeží, poškozování věcí, tak i útoky slovní v podobě nadávek, pomluv, vyhrožování či ponižování. Může mít i formu sexuálního obtěžování až zneužívání. Nově se může realizovat i prostřednictvím moderních komunikačních prostředků, především prostřednictvím internetu a mobilu (KYBERŠIKANA). Šikana se projevuje i v nepřímé podobě jako demonstrativní přehlížení a ignorování žáka či žáků třídní nebo jinou skupinou spolužáků (zde je potřeba citlivě zvážit, zda se jedná o šikanu, či jde o projev nedostatečně rozvinutého sociálního citění žáků). Nebezpečnost působení šikany spočívá zvláště v závažnosti, dlouhodobosti a nezřídka v celoživotních následcích na duševní a tělesné zdraví oběti.

VYŠETŘOVÁNÍ POČÁTEČNÍ ŠIKANY

1. Rozhovor s těmi, kteří na šikanu upozornili a s oběťmi.
2. Nalezení vhodných svědků.
3. Individuální, popřípadě konfrontační rozhovory se svědky.
PŘÍMÁ KONFRONTACE OBĚTI A AGRESORA JE NEPŘÍPUSTNÁ!
4. Zajištění ochrany obětem (umístění žáka do chráněného prostředí s dohledem dospělé osoby).
5. Rozhovor s agresory, případně konfrontace mezi nimi.
6. Informování zákonných zástupců, jednání se zákonnými zástupci, výchovná komise.
7. Ze všech jednání musí být vyhotoven zápis s podpisy zúčastněných (zakládá ŠMP).
8. Udělení kázeňského opatření.
9. Práce se třídou.
10. Dle uvážení, zařazení preventivního programu pro třídní kolektiv.

Rozhovory v pořadí – oběť, svědci, agresoři

Dle situace je možno oddělit agresory od kolektivu, aby nemohli ovlivnit svědky

Je třeba zjistit:

- kdo je oběť, popřípadě kolik je obětí
- kdo je agresor, popřípadě kolik je agresorů, kdo je iniciátor a kdo je aktivní účastník šikanování
- kdy a kde k šikaně dochází
- jakou formou, co a jak dělali agresoři konkrétním obětem
- jak dlouho a jak často trvá
- proč ubližovali
- jaké opatření navrhují a proč
- jak lze násilí v budoucnu zabránit

Důležité je vytvoření seznamu hlavních typů agresorů a u jejich jmen si zaznamenat co nejpřesnější údaje kdy, kde, jak a komu co dělali

VYŠETŘOVÁNÍ POKROČILÉ ŠIKANY

1. Prvotní bezprostřední záchrana oběti (zastavení skupinového násilí), zde se podílí dohlížející pedagog a přivolání kolegové, incident hlásí vedení školy.
2. Domluva pedagogických pracovníků na spolupráci a postupu vyšetřování.
3. Zabránění domluvě agresorů (agresory je vhodné úplně oddělit).
4. Pomoc a podpora oběti – v případě nutnosti vedení školy kontaktuje lékaře. Souběžně probíhá oznámení Policii ČR a kontaktují se zákonní zástupci.
5. Je vhodné kontaktovat také specialistu na šikanu.
6. Následně proběhne vlastní vyšetření incidentu dle pravidel.
7. Při jednání s rodiči oběti i agresora je nutná přítomnost více zástupců školy (např. ředitel školy, třídní učitel, výchovný poradce, metodik prevence).
8. Udělení kázeňského opatření.
9. Pedagogičtí pracovníci musí postupovat ve shodě.
10. Při jednání s rodiči šikanovaného je nutné je ubezpečit o snaze dítě ochránit.
11. Ze všech jednání je nutné vyhotovit zápis, zakládá metodik prevence.
12. Práce se třídou.
13. Dle uvážení, zařazení vhodného preventivního programu pro třídu.

ŠIKANA UČITELE

1. Pedagog v pozici oběti šikany nebo pedagog, který je svědkem takovéto situace, vyhledá bezprostředně pomoc.
2. Obrátit se může na ŘŠ, ZŘŠ, ŠMP, VP, školního psychologa, kolegu ke kterému má důvěru.
3. Informujte ŘŠ.
4. V případě potřeby zajistí vedení školy učitelům chráněné prostředí.

5. Školní krizový tým zajistí další šetření (případně požádá o pomoc pracovníka z PPP): rozhovory s obětí, svědky, agresorem.
6. Ze všech jednání je nutné vyhotovit zápis s podpisy zúčastněných.
7. Dojde-li k závažnějšímu případu šikanování informuje škola PČR.
8. Oznámení zákonným zástupcům agresorů, svolání VK.
9. Kázeňská opatření, dohodnutí postupu nápravy.
10. Intervenční program pro třídní kolektiv.
11. ŘŠ nabídne pedagogovi odbornou pomoc a podporu – konzultace, odkaz na odbornou péči apod.

KYBERŠIKANA

Metodika řešení problému Postup a zásady jsou stejné jako u „klasické šikany“.

1. Zajistit ochranu oběti (např. kontaktovat operátora mobilní sítě).
2. Zajistit důkazy (možná podpora IT kolegy).
3. Informovat vedení školy.
4. Vyšetřit všechny souvislosti.
5. Provést zápis.
6. Informovat zákonné zástupce.
7. Dle potřeby spolupracovat s Policií ČR, IT expertem, OSPODem.
8. Udělení kázeňských opatření.
9. ŠMP, VP a TU zváží možnost zajištění vhodného preventivního programu pro třídní kolektiv.

Doporučení oběti

1. Ukončete komunikaci
Nekomunikujte s útočníkem, nesnažte se ho žádným způsobem odradit od jeho počínání, nevyhrožujte, nemstěte se. Cílem útočnicka je vyvolat v oběti reakci, ať už je jakákoli.
2. Blokujte útočnicka
Zamezte útočnickovi přístup k vašemu účtu nebo telefonnímu číslu a je-li to v dané situaci možné, i k nástroji či službě, pomocí které své útoky realizuje (kontaktujte poskytovatele služby).
3. Oznamte útok, poradte se s někým blízkým, vyhledejte pomoc
Svěřte se blízké osobě. Pro uchování důkazů oslovte někoho, kdo má vyšší IT gramotnost. Kontaktujte školu a specializované instituce (PPP, policii, SVP, intervenční služby specializující se na řešení kyberšikany, psychology apod.).
4. Uchovejte důkazy
Uchovejte a vystopujte veškeré důkazy kyberšikany (SMS zprávy, e-mailové zprávy,

zprávy z chatu, uložte www stránky apod.). Na základě těchto důkazů může být proti útočnickovi či útočnickům zahájeno vyšetřování. (postup viz příloha).

5. Žádejte konečný verdikt

Po prošetření celého případu trvejte na konečném stanovisku všech zainteresovaných institucí.

DOMÁCÍ NÁSILÍ

Domácí násilí řadíme mezi typy rizikového chování, které mohou ohrozit zdravý vývoj žáků a mít nepříjemné dopady do chování žáků. Má negativní vliv na harmonický vývoj dětí a mladistvých zejména v oblasti emocionální, vztahové, může ohrozit i zdravý tělesný vývoj. Domácí násilí je netypickou formou rizikového chování pro školní prostředí, navíc je složité ho přesně identifikovat a správně vyhodnotit míru a potřebu podpory z vnějšího prostředí. Špatně zvolená forma intervence může mít paradoxně závažné negativní dopady na řešení celé situace. Násilí, které se odehrává v rodině, se může projevat v chování žáka a může být jedním z důvodů dalších forem rizikového chování (např. záškoláctví, zneužívání návykových látek, sebepoškozování, násilné chování aj.). Rodina, v níž se odehrává domácí násilí, představuje rizikové prostředí, které má přímé dopady na všechny členy rodinného systému, zejména pak na děti. Negativně ovlivňuje vývoj dětí a mladistvých zejména v oblasti psychické, sociální a emocionální a promítá se do chování dítěte. Domácí násilí představuje obvykle fyzické, psychické, nebo sexuální násilí mezi blízkými osobami, k němuž dochází skrytě v soukromí.

PROBLÉM OZNÁMÍ DÍTĚ SAMO

1. Vyslechnout dítě a vyjádřit mu podporu a důvěru.
2. Informovat vedení školy, ŠMP a domluvit se na společném postupu.
3. Požádat dítě, aby vše popsalo nebo napsalo na papír.
4. Provést zápis.
5. Připravit dítě na to, že to, co se mu stalo, není v pořádku a musí se ohlásit.
6. Oznámit podezření na Policii ČR nebo OSPOD.

PROBLÉM OHLÁSÍ DRUHÁ OSOBA

1. Citlivě zjistit dostupné informace za zachování etiky.
2. Informovat vedení školy, ŠMP a domluvit se na společném postupu.
3. Připravit oznamovatele na ohlašovací povinnost.
4. Provést zápis.
5. Oznámit podezření na Policii ČR nebo OSPOD